

Gezond voeren van het (Friese) paard

'Het Friesch Paard Limburg'

17 januari 2011
Machteld Oudshoorn

in samenwerking met

Programma

- ✓ Introductie
- ✓ Spijsvertering van het paard
- ✓ Gewenste conditie
- ✓ Basistips goed voeren
- ✓ Pauze
- ✓ Voeren van het Friese paard in diverse disciplines
- ✓ Vragen

Introductie

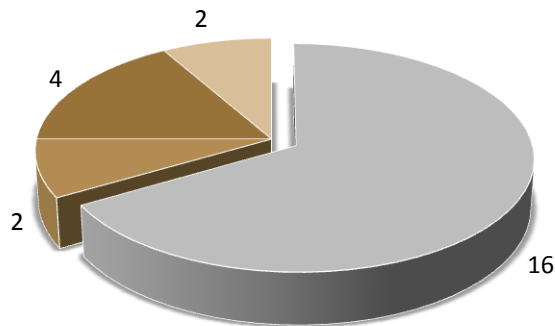
- ✓ Machteld Oudshoorn
 - ✓ Docent
 - ✓ HBO Paardenhouderij
- ✓ Paarden Kennis Centrum
 - ✓ Advies & Cursussen – Meer welzijn door kennis
 - ✓ Producten - Boeken
- ✓ VoerVergelijk.nl
 - ✓ Website: zoeken, vergelijken, beoordelen en informatie over paardenvoer en supplementen

Natuurlijke eetpatroon

- ✓ 14 – 16 uur per dag grazen en bewegen
- ✓ Enkele uren eten afwisselen met rust
- ✓ Foerageren
- ✓ Continue vezelrijke voeding

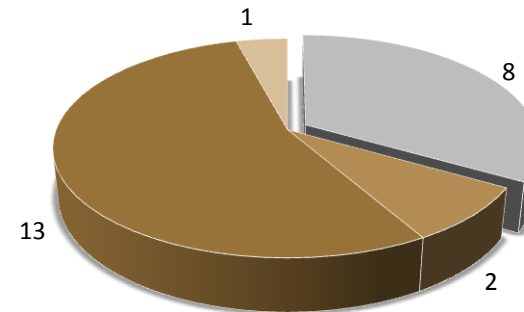
Natuurlijk versus modern

Natuurlijke eetpatroon

■ grazen / bewegen ■ slapen / liggen
■ rusten / staan ■ sociale interactie

Moderne eetpatroon

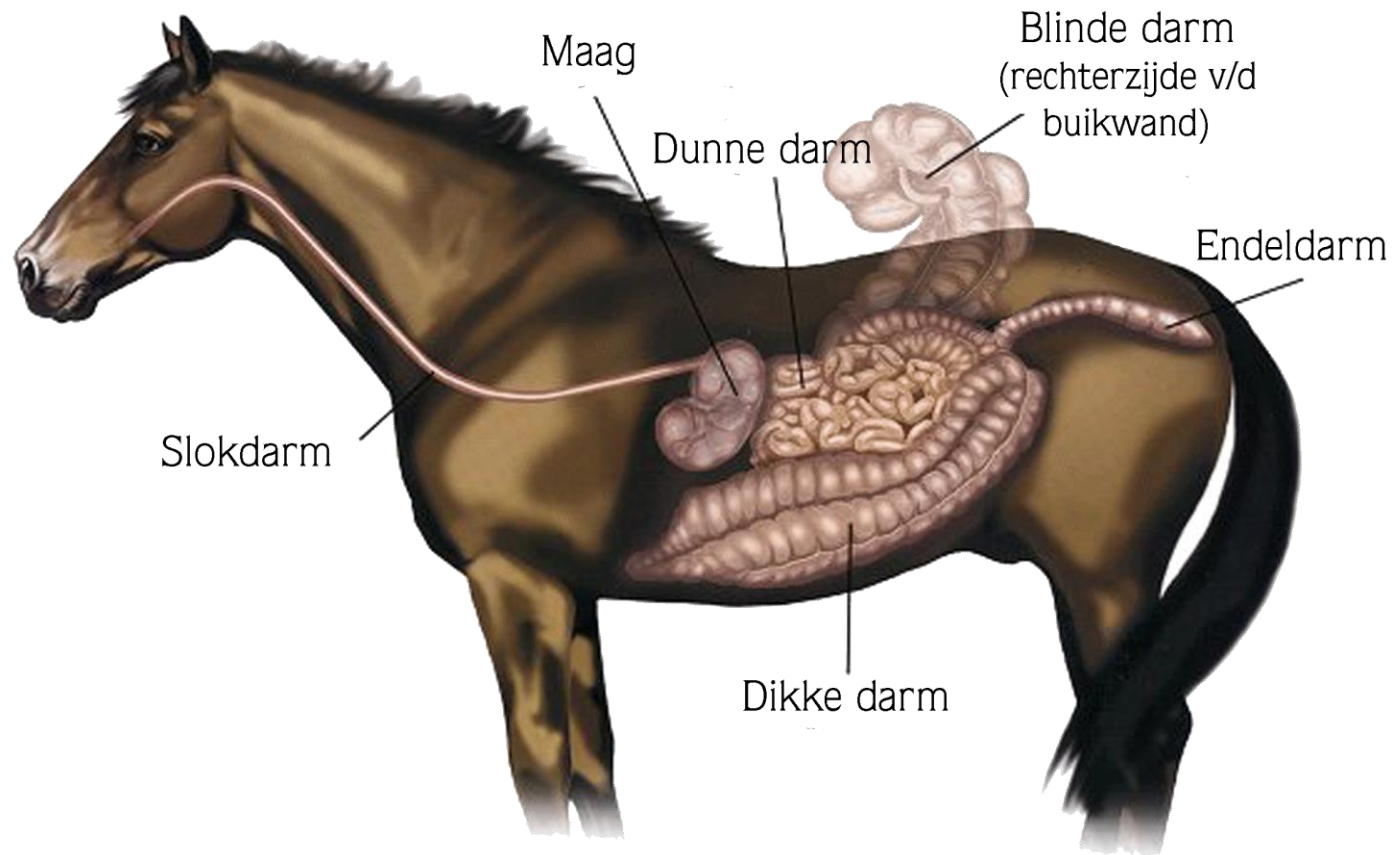

■ grazen / bewegen ■ slapen / liggen
■ rusten / staan ■ sociale interactie

Modern eetpatroon

- ✓ 2 - 3 maal per dag voeren
- ✓ ca. 6 – 8 uur bezig met eten
- ✓ Spijsvertering staat lange tijd stil
 - ✓ Koliek
 - ✓ Maagzweren
- ✓ Laat je paard foerageren: onbeperkt ruwvoer

Spijsvertering

Spijsvertering

✓ Mond

✓ Gezond gebit

✓ Kauwen verkleint het voedsel

✓ Speeksel neutraliseert maagzuur

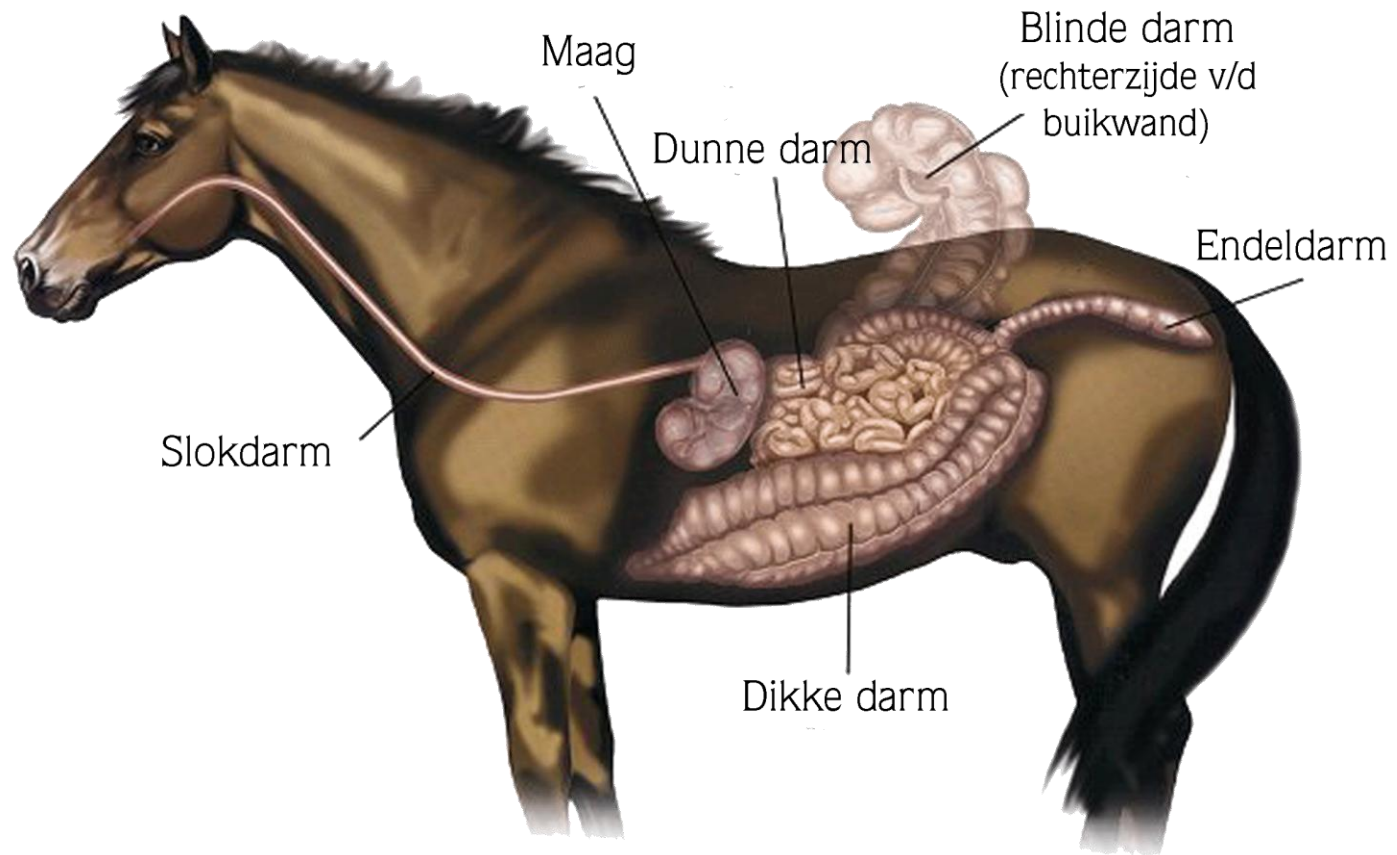
✓ Ruwvoer essentieel voor speekselproductie

	Tijd	Kauwbewegingen	Speekselproductie
1 kg hooi	40 min	2200-2500	3,5 liter
1 kg brok	10 min	600	1 liter
1 kg muesli	10 min	900	1 liter

Spijsvertering

- ✓ Maag: klein, ca. 15 ltr: 8% van darmstelsel
 - ✓ Kleine porties krachtvoer
- ✓ Dunne darm: ca. 20 meter lang
 - ✓ Belangrijkste vertering van krachtvoer
 - ✓ Eiwitten, vetten en suikers
 - ✓ Vezels stromen onverteerd door

Spijsvertering

Spijsvertering

- ✓ Blinde en dikke darm
 - ✓ Miljarden bacteriën voor afbraak vezels
 - ✓ Samenstelling darmflora afhankelijk van voedsel
- ✓ Langzame overgangen in rantsoen
 - ✓ Krachtvoer wisseling
 - ✓ Overgang stal/weide

Spijsvertering

- ✓ Endeldarm
 - ✓ Ontrekken van water: vorming mestballen
- ✓ Mestballen: indicatie van vertering
 - ✓ Hele granen
 - ✓ Lange stengels
 - ✓ Dunne mest

Het juiste gewicht herkennen

- ✓ Volgens onderzoek PKC: 2010
 - ✓ Meer dan 50% van de paarden in Nederland te dik
 - ✓ 30% van de paardenhouders weet niet wat de gewenste conditie is
- ✓ Body Condition Score
- ✓ Cresty Neck Score

Download het
formulier GRATIS
op de website

Conditie: Dik, grasbuik of dracht?

Gewenste conditie

- ✓ Ribben

licht zichtbaar en voelbaar

- ✓ Wervelkolom

hoogste punt

- ✓ Nek

gelijkmatige vetophoping op de hals

- ✓ Lichte bespiering

hals, rug en achterhand

Te dikke paarden

✓ Ribben

niet zichtbaar en voelbaar

✓ Wervelkolom

nog net of niet het hoogste punt

✓ Nek

vetophoping op de hals

✓ Vetbedekking

hals, rug en achterhand

Voeding: dik paard

- ✓ Groter aanbod dan verbruik
- ✓ Oorzaak ruwvoer en/of krachtvoer
- ✓ 25 – 40% minder energie (EWPa) in rantsoen
- ✓ Afvallen met beleid
- ✓ Veel bewegen: duurprestatie

Voeding: dik paard

✓ Krachtvoer

✓ Energie- eiwitwaarde verlagen

✓ EWPa of VEP

✓ VREp

✓ Koolhydraten (suiker/zetmeel)

✓ Vet

✓ Hoe?

✓ Hoeveelheid verminderen

✓ Ander voer kiezen

Voeding: dik paard

- ✓ Ruwvoer
 - ✓ Te rijk hooi/kuilgras
 - ✓ Grof langstengelig hooi
 - ✓ Te rijk grasland
 - ✓ Afzetten/Stripgrazen
 - ✓ Paddock
 - ✓ Graasmasker
 - ✓ Niet teveel bemesten
- ✓ Meer bewegen!!!!

Magere paarden

✓ Ribben

Goed zichtbaar

✓ Wervelkolom

hoogste punt

✓ Nek

ingevallen

✓ Beperkte(geen) bespiering

hals, rug en achterhand

Voeding: mager paard

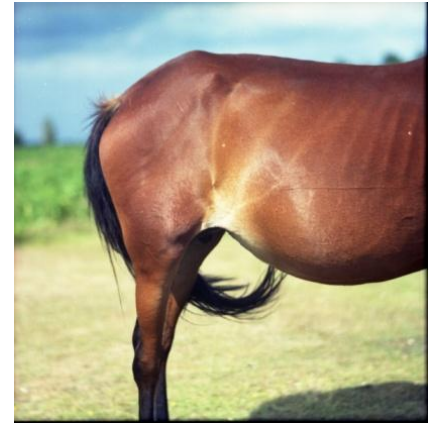
- ✓ Controleer andere factoren

 - ✓ Gebit

 - ✓ Wormen

- ✓ Langzaam eten: beter kauwen

- ✓ Tekort energie en eiwit in rantsoen

Voeding: mager paard

✓ Krachtvoer

- ✓ Schepje extra: niet doen!
- ✓ Meer krachtvoer meestal geen oplossing

✓ Ruwvoer

- ✓ Meer ruwvoer: onbeperkt
- ✓ Betere kwaliteit: zacht en fijn hooi

Voeding: mager paard

- ✓ Tijdelijke oplossingen (ziekte, dracht, stress)
 - ✓ Maïs
 - ✓ Luzerne
 - ✓ Bietenpulp
- ✓ Zoek oplossing voor lange termijn!

10 basistips goed voeren

1. Goed en voldoende ruwvoer
2. Vers water
3. Kleine porties per maaltijd
4. Meerdere malen per dag voeren
5. Eerst ruwvoer dan krachtvoer
6. Geleidelijke overgangen
7. Geen krachtvoer vlak voor prestatie
8. Niet teveel extra's
9. Regelmatig gebitscontrole
10. Goed ontwormingsbeleid

Pauze!

Friese paarden

- ✓ Sober ras
- ✓ Gevoelig voor staart-/maneneczeem
- ✓ Gevoelig voor mok
- ✓ Matig met zetmeel
- ✓ Matig met eiwit

Fries paard in de dressuur

- ✓ Langzaam vrijkomende energie
 - ✓ Gerst
 - ✓ Vet
- ✓ Zware training
 - ✓ Vervang zetmeel voor vet
 - ✓ Vet bevat 3x zoveel energie dan koolhydraten
 - ✓ Vitamine E aanvullen in vetrijk rantsoen

Fries paard in aangespannen sport

- ✓ Langzaam vrijkomende energie
 - ✓ Gerst
 - ✓ Vetten
- ✓ Voorkom spierpijn
 - ✓ Gematigde training
- ✓ Pas voeding aan training aan
 - ✓ Paard dagen geen arbeid: minder krachtvoer

Fries paard in de fokkerij

- ✓ Vruchtbaarheid/Gust

 - ✓ Let op juiste conditie

 - ✓ β -caroteen

- ✓ Dracht

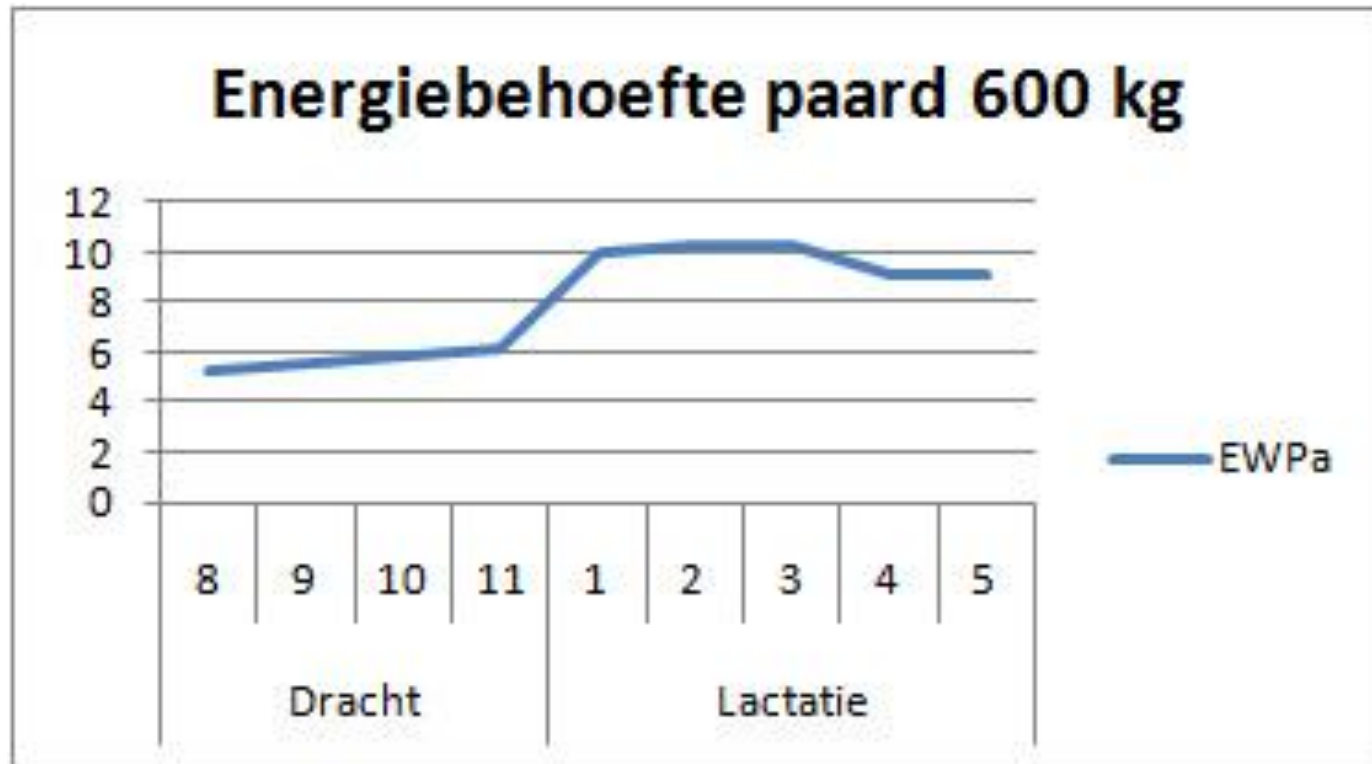
 - ✓ Extra behoefte na 8 maanden

 - ✓ Eerste 8 mnd conditie optimaliseren

 - ✓ Calcium, fosfor en magnesium

 - ✓ Koper, zink en mangaan

Fries paard in de fokkerij

Fries paard in de fokkerij

✓ Hoogdrachtig

- ✓ Energiebehoefte stijgt na 8 mnd
- ✓ Dan ook pas rantsoen veranderen
- ✓ Extra vitamine A (β -caroteen)
- ✓ Extra vitamine E voor extra antistoffen
- ✓ Voorkom verteringsstoornissen merrie

Fries paard in de fokkerij

✓ Lactatie

- ✓ Eerste maanden lactatie de hoogste stijging in energiebehoefte
- ✓ Extra calcium, energie en eiwit
- ✓ Krachtvoer verhogen: merriebrok
- ✓ Liefst weidegang
- ✓ Veel water beschikbaar stellen

Voedingsproblemen

- ✓ Kijk kritisch naar het rantsoen
- ✓ Verbreed je kennis
- ✓ Weet wat je voert
 - ✓ Label
 - ✓ Ruwvoeranalyse
 - ✓ Weeg je ruwvoer
- ✓ Leg het voor aan je dierenarts
- ✓ Raadpleeg een voedingsdeskundige

Vragen

Meer informatie:

 voerVergelijk.nl
PLATFORM VOOR PAARDENVOER

 Paarden Kennis Centrum
Goed voor paard en mens